

Frumvarp til laga

um greiðslureikninga.

Frá fjármála- og efnahagsráðherra.

I. KAFLI

Gildissvið og orðskýringar.

1. gr.

Gildissvið.

Lög þessi gilda um greiðsluþjónustuveitendur sem bjóða greiðslureikninga sem neytendur geta a.m.k. notað til að:

- leggja fjármuni inn á,
- taka reiðufé út af,
- framkvæma greiðslur og taka við þeim, þ.m.t. millifæra fjármuni, til og frá þriðja aðila.

Ákvæði IV. kafla um aðgengi að greiðslureikningum gilda um lánastofnanir, þ.m.t. erlendar lánastofnanir sem veita þjónustu yfir landamæri hér á landi, fyrir milligöngu umboðsaðila eða með stofnun útibús.

2. gr.

Orðskýringar.

Í lögum þessum er merking hugtaka sem hér segir:

- Aðildarríki*: Ríki sem er aðili að samningnum um Evrópska efnahagssvæðið.
- Beingreiðsla*: Greiðsluþjónusta, innan ríkis eða yfir landamæri, við skuldfærslu af greiðslureikningi greiðanda ef viðtakandi greiðslu á frumkvæði að greiðslu á grundvelli samþykkis greiðanda.
- Fjármunir*: Peningaseðlar og mynt, inneign á reikningum eða rafeyrir samkvæmt skilgreiningu í 5. tölul. 4. gr. laga um útgáfu og meðferð rafeyris, nr. 17/2013.
- Fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi*: Greiðsluþjónustuveitandi sem yfirfærir upplýsingar sem þörf er á til að framkvæma skipti.
- Gjöld*: Öll gjöld og sektir sem neytandi á að greiða greiðsluþjónustuveitanda fyrir eða í tengslum við þjónustu sem viðkemur greiðslureikningi.
- Greiðandi*: Einstaklingur eða lögaðili sem á greiðslureikning og heimilar greiðslu af honum eða, ef ekki er um greiðslureikning greiðanda að ræða, einstaklingur eða lögaðili sem gefur fyrmæli um greiðslu á greiðslureikning viðtakanda greiðslu.
- Greiðsla*: Aðgerð sem greiðandi eða einhver fyrir hans hönd eða viðtakandi greiðslu fyrir hönd greiðanda á frumkvæði að með því að leggja inn, millifæra eða taka út fjármuni án tillits til þess hvort einhverjar skuldbindingar milli greiðanda og viðtakanda greiðslu liggja til grundvallar.

8. *Greiðslumiðill*: Persónubundinn búnaður og/eða aðferðir sem notandi greiðsluþjónustu og greiðsluþjónustuveitandi koma sér saman um að nota til að gefa greiðslufyrirmæli..
9. *Greiðslureikningur*: Reikningur á nafni eins eða fleiri neytenda sem notaður er við framkvæmd greiðslna.
10. *Greiðsluþjónusta*: Greiðsluþjónusta eins og hún er skilgreind í lögum um greiðsluþjónustu.
11. *Greiðsluþjónustuveitandi*: Greiðsluþjónustuveitandi eins og hann er skilgreindur í lögum um greiðsluþjónustu.
12. *Hugtakalisti*: Listi yfir stöðluð hugtök um algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningi sem birtur er með reglum Seðlabanka Íslands.
13. *Innlánsvextir*: Stig vaxta sem neytanda eru greiddir að því er varðar fjármuni á greiðslureikningi.
14. *Lánastofnun*: Lánastofnun eins og hún er skilgreind í lögum um fjármálafyrirtæki.
15. *Lögmæt búseta á Evrópska efnahagssvæðinu*: Búseta einstaklings með rétt til búsetu í aðildarríki, þ.m.t. neytendur án fasts heimilisfangs og einstaklingar sem sækja um hæli samkvæmt Genfarsamningnum frá 28. júlí 1951 um réttarstöðu flóttamanna, bókuninni við hann frá 31. janúar 1967 og öðrum viðeigandi alþjóðasamningum.
16. *Millifærsla fjármuna*: Greiðsluþjónusta, innan ríkis eða yfir landamæri, við eignfærslu á reikning viðtakanda greiðslu, með greiðslu eða röð greiðslna af greiðslureikningi greiðanda, framkvæmd af greiðsluþjónustuveitandanum sem geymir reikning greiðanda, á grundvelli fyrirmæla hans.
17. *Neytandi*: Einstaklingur sem kemur fram í öðrum tilgangi en vegna starfs síns eða atvinnurekstrar.
18. *Ósamþykktur yfirdráttur*: Yfirdráttur án sérstaks samþykkis þar sem greiðsluþjónustuveitandi veitir neytanda aðgang að fjármunum umfram gildandi stöðu á greiðslureikningi neytandans eða samþykktu yfirdráttarheimild.
19. *Rammasamningur*: Samningur um greiðsluþjónustu þar sem kveðið er á um framkvæmd einstakra greiðslna og röð greiðslna í framtíðinni og sem kann að fela í sér skyldu til stofnunar greiðslureiknings og skilmála þar um.
20. *Reglulegar millifærslur*: Fyrirmæli greiðanda til greiðsluþjónustuveitanda sem annast greiðslureikning greiðandans um að framkvæma millifærslur fjármuna með reglulegu millibili eða á fyrirframákveðnum dagsetningum.
21. *Skipti/skiptiþjónusta*: Flutningur upplýsinga að beiðni neytanda frá einum greiðsluþjónustuveitanda til annars, annaðhvort um allar eða sumar reglulegar millifærslur fjármuna, endurteknaðar beingreiðslur og endurteknaðar millifærslur fjármuna á greiðslureikning eða um flutning allra innstæðna frá einum greiðslureikningi til annars eða hvort tveggja, hvort sem fyrri greiðslureikningi er lokað eða ekki.
22. *Varanlegur miðill*: Sérhver miðill sem gerir neytanda kleift að geyma upplýsingar sem beint er til hans persónulega á þann hátt að þær séu aðgengilegar til samanburðar síðar og eins lengi og þarf miðað við tilgang upplýsinganna, og gerir kleift að afrita upplýsingar sem þar eru geymdar óbreyttar.
23. *Viðskiptadagur*: Dagur þegar opið er hjá viðkomandi greiðsluþjónustuveitanda eftir því sem þörf fyrir framkvæmd greiðslu krefur.
24. *Viðtakandi greiðslu*: Einstaklingur eða lögaðili sem er fyrirhugaður viðtakandi fjármuna sem hafa verið viðfang greiðslu.
25. *Viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi*: Greiðsluþjónustuveitandi sem móttækur upplýsingar sem þörf er á til að framkvæma skipti.

26. *Yfirdráttarheimild*: Ótvíræður láncsamningur þar sem greiðsluþjónustuveitandi veitir neytanda aðgang að fjármunum umfram gildandi stöðu á greiðslureikningi neytandans.
27. *Þjónusta tengd greiðslureikningi*: Öll þjónusta sem tengist því að stofna, reka og loka greiðslureikningi, þ.m.t. greiðsluþjónusta og greiðslur sem falla undir 7. tölul. 2. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021, yfirdráttarheimild og ósamþykktur yfirdráttur.

II. KAFLI

Samanburður gjalda í tengslum við greiðslureikninga.

3. gr.

Gjaldskrá og hugtakalisti.

Áður en samningur um greiðslureikning er gerður skal greiðsluþjónustuveitandi láta neytanda í té gjaldskrá, á pappír eða öðrum varanlegum miðli, þar sem fram koma stöðluð hugtök yfir algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningi og tilsvarende gjöld fyrir hverja þjónustu sem greiðsluþjónustuveitandi býður.

Gjaldskráin skal vera í samræmi við hugtakalista Seðlabanka Íslands, sbr. 5. mgr., og:

- a. vera stutt og sérstakt skjal,
- b. sett fram á skýran og nákvæman hátt og skulu stafir vera af læsilegri stærð,
- c. sett fram á íslensku eða öðru tungumáli sem báðir aðilar samþykkja,
- d. gefa upp gjöld í íslenskum krónum eða í öðrum gjaldmiðli sem neytandinn og greiðsluþjónustuveitandinn eru ásáttir um,
- e. bera heitið „Gjaldskrá greiðslureikninga“ efst á fyrstu síðu ásamt samræmdu tákni,
- f. geyma yfirlýsingu um að skjalið taki til gjalda fyrir algengustu tegundir þjónustu greiðslureikninga en að frekari upplýsingar megi finna í öðrum gögnum.

Ef boðið er upp á eina eða fleiri tegundir þjónustu sem þjónustupakka í tengslum við greiðslureikninga skal tilgreina í gjaldskrá gjöld fyrir allan pakkann, þá þjónustu sem þjónustupakkin tekur til og það magn sem um er að ræða. Á sama hátt skal tilgreina viðbótargjald fyrir alla þá þjónustu sem er umfram magnið sem gjaldið fyrir pakkann tekur til.

Greiðsluþjónustuveitandi skal ætíð hafa gjaldskrá greiðslureikninga og hugtakalista yfir algengustu tegundir þjónustu aðgengilega fyrir neytendur. Gjaldskráin og hugtakalistinn skulu vera aðgengileg á rafrænu formi á vefsetri greiðsluþjónustuveitanda sem og pappír eða öðrum varanlegum miðli, án endurgjalds, á starfsstöð greiðsluþjónustuveitanda. Geymi hugtakalistinn önnur hugtök en reglur Seðlabanka Íslands tilgreina skulu hugtökin vera á skýru og ótvíræðu máli sem hvorki er of tæknilegt né misvísandi.

Seðlabanki Íslands setur nánari reglur um hugtakalista yfir algengustu tegundir þjónustu greiðslureiknings og gjaldskrá.

4. gr.

Gjaldyfirlit.

Greiðsluþjónustuveitandi skal, a.m.k. einu sinni á ári og án endurgjalds, láta neytanda í té yfirlit yfir öll gjöld sem stofnað hefur verið til á tímabilinu, sem og, þar sem við á, upplýsingar sem fram koma í 4. og 5. tölul. 2. mgr. Gjaldyfirlit skal vera í samræmi við hugtakalista Seðlabanka Íslands. Gjaldyfirlitið skal lagt fram á pappír óski neytandi þess, ella geta neytandi og greiðsluþjónustuveitandi komið sér saman um aðra boðskiptaleið.

Gjaldyfirlit sem veitt er samkvæmt þessari grein skal a.m.k. innihalda upplýsingar um eftirfarandi:

1. Gjöld sem innheimt eru fyrir hverja tegund þjónustu fyrir sig ásamt upplýsingum um hversu oft neytandinn hefur nýtt sér hverja þjónustu á viðkomandi tímabili. Ef tiltekna

tegundir þjónustu eru sameinaðar í þjónustupakka skal tilgreina gjald fyrir allan þjónustupakkann og hversu oft gjaldið kom til greiðslu á viðkomandi tímabili. Á sama hátt skal tilgreina gjald fyrir þjónustu umfram þá sem tilgreind er í þjónustupakkanum.

2. Heildarfjárhæð gjalda sem stofnað var til á viðkomandi tímabili fyrir hverja tegund þjónustu fyrir sig, þjónustupakka sem og þjónustu umfram þá sem tiltekin er í þjónustupakkanum.
3. Heildarfjárhæð gjalda fyrir allar tegundir þjónustu á viðkomandi tímabili.
4. Yfirdráttarvexti sem gilda um greiðslureikning og heildarfjárhæð yfirdráttarvaxta til greiðslu á viðkomandi tímabili.
5. Innlánsvexti sem gilda um greiðslureikning og heildarfjárhæð áunninna innlánsvaxta á viðkomandi tímabili.

Gjaldayfirlit skal:

- a. sett fram og hannað með þeim hætti að það sé skýrt og auðvelt aflestrar og skulu stafir vera af læsilegri stærð,
- b. vera nákvæmt, ekki misvísandi og tilgreint í gjaldmiðli greiðslureikningsins eða gjaldmiðli sem neytandi og greiðsluþjónustuveitandi eru ásáttir um,
- c. bera yfirskriftina gjaldayfirlit efst á fyrstu síðu yfirlitsins, næst sameiginlegu tákni til að aðgreina skjalið frá öðrum skjölum,
- d. samið á íslensku eða á öðru tungumáli sem neytandi og greiðsluþjónustuveitandi eru ásáttir um.

Seðlabanki Íslands setur nánari reglur um gjaldayfirlit.

5. gr.

Upplýsingar fyrir neytendur.

Greiðsluþjónustuveitandi skal í samningum, auglýsingum og öðru kynningarefni nota stöðluð hugtök sem sett eru fram í hugtakalista sem birtur er í reglum Seðlabanka Íslands. Greiðsluþjónustuveitanda er heimilt að nota sérheiti í gjaldskrá og gjaldayfirliti séu þau notuð sem viðbót við stöðluð hugtök.

Greiðsluþjónustuveitanda er heimilt að nota sérheiti til að auðkenna þjónustu sína í samningum, auglýsingum og öðru kynningarefni komi staðlað hugtak samkvæmt hugtakalista, þar sem það á við, einnig skýrt fram.

6. gr.

Greiðslureikningur í pakka með annarri vöru eða þjónustu.

Greiðsluþjónustuveitandi sem býður greiðslureikning sem hluta af pakka með annarri vöru eða þjónustu sem er ekki tengd greiðslureikningi skal upplýsa neytanda um hvort hægt er að kaupa greiðslureikninginn sérstaklega og, ef svo er, upplýsa um kostnað og gjöld sem tengjast hverri vöru og þjónustu sem boðin er í þeim pakka sem hægt er að kaupa sérstaklega.

III. KAFLI

Skipti.

7. gr.

Veiting skiptiþjónustu.

Greiðsluþjónustuveitandi skal veita neytanda skiptiþjónustu skv. 8. gr. á milli greiðsluþjónustuveitenda á Íslandi vegna greiðslureikninga í sama gjaldmiðli.

8. gr.

Skiptipjónusta.

Viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi skal, að beiðni neytanda og að fenginni heimild hans, veita skiptipjónustu. Heimild skal vera á íslensku eða því tungumáli sem aðilar koma sér saman um. Ef reikningshafar eru fleiri en einn ber greiðsluþjónustuveitanda að fá heimild frá hverjum og einum reikningshafa. Heimildin skal gera neytanda kleift að veita fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda sérstakt samþykki til að annast sérhvert þeirra verkefna sem um getur í 2. mgr. og viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda kleift að annast sérhvert þeirra verkefna sem um getur í 4. mgr.

Innan tveggja viðskiptadaga frá viðtöku heimildarinnar sem um getur í 1. mgr. skal viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi fara fram á það við fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda að hann annist eftirfarandi verkefni, ef kveðið er á um það í heimild neytanda:

1. Sendi viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda, og neytanda ef hann fer sérstaklega fram á það, skrá yfir gildandi, reglulegar millifærslur fjármuna og fyrirbyggjandi upplýsingar um umboð fyrir beingreiðslur sem heyra undir skiptin.
2. Sendi viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda, og neytanda ef hann fer sérstaklega fram á það, fyrirbyggjandi upplýsingar um endurteknar millifærslur fjármuna á greiðslureikning og beingreiðslur af greiðslureikningi neytenda næstliðinna þrettán mánuði.
3. Hætti að taka við beingreiðslum og millifærslu fjármuna frá og með dagsetningu sem tiltekin er í heimildinni ef fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi er ekki með sjálfvirk kerfi til að beina millifærslum fjármuna og beingreiðslum áfram á greiðslureikning í eigu neytanda hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda.
4. Felli reglulegar millifærslur úr gildi frá og með dagsetningu sem tilgreind er í heimildinni.
5. Flytji innstæðu, sem eftir kann að standa á greiðslureikningi, á greiðslureikning, sem stofnaður hefur verið eða er til hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda, daginn sem neytandi tiltekur.
6. Loki greiðslureikningi hjá fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda daginn sem neytandi tiltekur.

Þegar fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi hefur veitt viðtöku beiðni frá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda skal hann annast eftirfarandi verkefni ef kveðið er á um það í heimild neytanda:

1. Senda viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda og neytanda, hafi hann óskað þess, upplýsingarnar sem um getur í 1. og 2. tölul. 2. mgr. innan fimm viðskiptadaga frá móttöku beiðni frá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda.
2. Hætta að taka við beingreiðslum og millifærslu fjármuna frá og með dagsetningu sem tilgreind er í heimild neytanda ef fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi er ekki með sjálfvirk kerfi til að beina millifærslum fjármuna og beingreiðslum áfram á greiðslureikning í eigu neytandans hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda. Fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi skal jafnframt upplýsa greiðanda og/eða viðtakanda greiðslu um af hverju ekki sé tekið við greiðslunni.
3. Fella reglulegar millifærslur úr gildi frá og með dagsetningu sem tilgreind er í heimild neytanda.
4. Flytja innstæðu, sem kann að vera til staðar, á greiðslureikning, sem stofnaður hefur verið eða er til hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda, miðað við dagsetningu sem tilgreind er í heimild neytanda.

5. Loka greiðslureikningi hjá fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda ef neytandi á enga úti-standandi skuldbindingu á greiðslureikningnum, að því tilskildu að aðgerðunum í 1.–4. tölul. sé lokið. Greiðsluþjónustuveitandi skal án tafar upplýsa neytanda ef úti-standingi skuldbindingar koma í veg fyrir að greiðslureikningi sé lokað. Lokun greiðslureiknings skal miða við dagsetningu sem tilgreind er í heimild neytanda.

Viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi skal, innan fimm viðskiptadaga frá móttöku upplýsinga sem um getur í 2. mgr. eins og kveðið er á um í heimildinni og að því marki sem upplýsingar frá fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda eða neytanda gera viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda kleift, annast eftirfarandi verkefni:

1. Setja upp þær reglulegu millifærslur fjármuna sem neytandi óskar eftir frá og með dagsetningu sem tilgreind er í heimildinni.
2. Undirbúa eins og nauðsynlegt er að samþykkja beingreiðslur og gera það frá og með dagsetningu sem tilgreind er í heimildinni.
3. Upplýsa neytanda, ef við á, um réttindi hans skv. d-lið 3. mgr. 5. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 sem innleidd var með lögum um greiðslur yfir landamæri í evrum.
4. Upplýsa greiðendur, sem tilgreindir eru í heimildinni og framkvæma endurtekna millifærslu fjármuna á greiðslureikning neytanda, um atriði varðandi greiðslureikning neytanda hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda og senda greiðendum afrit af heimild neytandans. Búi viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi ekki yfir nauðsynlegum upplýsingum til að upplýsa greiðendur skal hann biðja neytandann eða fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda að veita þær upplýsingar sem vantar.
5. Upplýsa viðtakendur greiðslu, sem tilgreindir eru í heimildinni og innheimta fjármuni af greiðslureikningi neytanda með beingreiðslum, um atriði varðandi greiðslureikning neytanda hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda og daginn sem byrja á að innheimta beingreiðslur af þeim greiðslureikningi og senda viðtakendum greiðslu afrit af heimild neytandans. Búi viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi ekki yfir nauðsynlegum upplýsingum til að upplýsa viðtakendur greiðslu skal hann biðja neytandann eða fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda að veita þær upplýsingar sem vantar.

Kjosi neytandi að veita greiðanda eða viðtakanda greiðslu sjálfur þær upplýsingar sem mælt er fyrir um í 4. og 5. tölul. 4. mgr. skal viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi leggja fram stöðluð bréf fyrir neytanda með upplýsingum um greiðslureikninginn og upphafsdag sem tilgreindur er í heimild innan fimm viðskiptadaga.

Með fyrirvara um það sem fram kemur í 2. mgr. 74. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021, er fráfarandi greiðsluþjónustuveitanda óheimilt að stöðva greiðslumiðla fyrir dagsetningu sem tilgreind er í heimild neytanda svo að ekki verði rof á veitingu greiðsluþjónustu til neytanda þegar skiptiþjónusta er veitt.

9. gr.

Opnun reikninga yfir landamæri.

Greini neytandi greiðsluþjónustuveitanda sínum frá því að hann óski eftir að opna greiðslureikning hjá greiðsluþjónustuveitanda í öðru aðildarríki skal greiðsluþjónustuveitandi þar sem neytandi er með greiðslureikning, eftir móttöku slíkrar beiðni, aðstoða hann á eftirfarandi hátt:

1. Útvega neytanda skrá án endurgjalds um allar gildandi reglulegar millifærslur fjármuna og umboð fyrir beingreiðslur sem og endurteknar millifærslur fjármuna og beingreiðslur á greiðslureikning neytanda næstliðna þrettán mánuði. Sú skrá skal ekki fela í sér neina skuldbindingu af hálfu nýja greiðsluþjónustuveitandans um að setja á stofn þjónustu sem hann veitir ekki.

2. Millifæra innstæðu, sem kann að vera á greiðslureikningi neytandans, á greiðslureikning sem hann opnar eða hefur hjá nýja greiðsluþjónustuveitandanum, að því tilskildu að beiðnin taki til allra upplýsinga sem gera það mögulegt að auðkenna nýja greiðsluþjónustuveitandann og greiðslureikning neytandans.
3. Loka greiðslureikningi neytandans.

Ef neytandi er ekki með útistandandi skuldbindingar á greiðslureikningi skal greiðsluþjónustuveitandi, þar sem neytandi er með greiðslureikninginn, ljúka aðgerðunum sem tilgreindar eru í 1., 2. og 3. tölul. 1. mgr. á þeim degi sem neytandinn tiltekur en sá dagur skal vera a.m.k. sex viðskiptadögum eftir að greiðsluþjónustuveitandi móttækur beiðni neytandans, nema öðruvísi hafi um samist milli aðila í samræmi við 57. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021. Greiðsluþjónustuveitandi skal án tafar upplýsa neytanda ef útistandandi skuldbindingar koma í veg fyrir að greiðslureikningi hans sé lokað.

10. gr.

Gjöld tengd skiptiþjónustu.

Gjöld vegna skiptiþjónustu sem veitt er skv. 8. gr., vegna annars en þess sem um getur í 2. og 3. mgr., skulu vera sanngjörn og í samræmi við raunverulegan kostnað greiðsluþjónustuveitanda.

Fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi skal veita viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að veita skiptiþjónustu skv. 1. og 2. tölul. 2. mgr. 8. gr. án endurgjalds af hálfu neytanda eða viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda. Jafnframt skulu fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi og viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi veita neytanda aðgang að persónuupplýsingum hans varðandi reglulegar millifærslur og beingreiðslur án endurgjalds.

Í þeim tilvikum þegar fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi krefur neytanda um gjald vegna uppsagnar á greiðslureikningi skal gjaldið vera ákveðið í samræmi við 57. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.

11. gr.

Fjárhagstjón neytanda.

Verði neytandi fyrir fjárhagslegu tjóni, þ.m.t. kostnaði og vöxtum, sem rekja má beint til þess að greiðsluþjónustuveitandi hafi ekki uppfyllt skyldur sínar skv. 8. gr. varðandi skiptiþjónustu skal sá greiðsluþjónustuveitandi bæta tjón neytandans án tafar.

Bótaskylda skv. 1. mgr. gildir ekki í þeim tilvikum þegar um er að ræða óeðlilegar eða ófyrirsjáanlegar aðstæður.

12. gr.

Upplýsingar um skiptiþjónustu.

Greiðsluþjónustuveitandi skal veita neytanda eftirfarandi upplýsingar um skiptiþjónustu:

1. Hlutverk fráfarandi og viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda við veitingu skiptiþjónustu skv. 8. gr.
2. Hver frestur er til að ljúka hverjum þætti skiptiþjónustu skv. 8. gr.
3. Gjöld, ef einhver eru, vegna skiptiþjónustu skv. 8. gr.
4. Hvaða upplýsingar neytandi verður beðinn um að láta í té.
5. Málsmeðferð til lausnar deilumálum utan dómstóla samkvæmt lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála.

Greiðsluþjónustuveitandi skal hafa upplýsingar skv. 1. mgr. aðgengilegar fyrir neytanda án endurgjalds á pappír eða öðrum varanlegum miðli á starfsstöðvum sínum og á vefsvæði sínu. Þá skal greiðsluþjónustuveitandi afhenda neytanda upplýsingarnar sé þess óskað.

IV. KAFLI

Aðgengi að greiðslureikningum.

13. gr.

Bann við mismunun.

Lánastofnunum er óheimilt að mismuna neytendum með lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu, svo sem á grundvelli ríkisfangs, þjóðernis eða félagslegs uppruna, búsetu, kynferðis, kynvitundar, kyneinkenna, kyntjáningar, kynþáttar, kynhneigðar, litarháttar, erfðaeinkenna, tungu, trúarbragða eða sannfæringar, stjórnmalaskoðana eða annarra skoðana, eignastöðu, uppruna, fötlunar, aldurs eða þess að tilheyra þjóðernisminnihluta þegar óskað er eftir að stofna greiðslureikning. Framangreint á einnig við um notkun greiðslureiknings.

14. gr.

Réttur til aðgangs að almennum greiðslureikningi.

Lánastofnun er skylt að bjóða neytanda almenna greiðslureikninga. Neytandi sem hefur lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu á rétt á að stofna og nota almennan greiðslureikning hjá lánastofnun. Framangreint á einnig við um þá sem ekki hafa fasta búsetu, hælisleitendur og þá sem ekki hefur verið veitt dvalarleyfi en brottvísun er ekki möguleg af laganlegum eða öðrum ástæðum.

Lánastofnun skal afgreiða umsókn um stofnun almenns greiðslureiknings svo fljótt sem auðið er, þó eigi síðar en tíu viðskiptadögum eftir að fullnægjandi umsókn berst.

Lánastofnun er óheimilt að samþykkja umsókn um stofnun almenns greiðslureiknings ef stofnun slíks reiknings leiðir til brots á lögum um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Lánastofnun er heimilt að hafna umsókn um stofnun almenns greiðslureiknings ef neytandi er þegar með slíkan reikning hjá annarri innlendri lánastofnun sem gerir honum kleift að nýta þá þjónustu skv. 1. mgr. 15. gr. nema neytandi geti sýnt fram á að honum hafi borist tilkynning um lokun greiðslureiknings.

Lánastofnun er heimilt, áður en greiðslureikningur er stofnaður, að kanna hvort neytandi eigi almennan greiðslureikning hjá annarri innlendri lánastofnun sem gerir honum kleift að nýta þjónustu skv. 1. mgr. 15. gr. Lánastofnun er heimilt að reiða sig á yfirlýsingu frá neytanda í þeim tilgangi.

Lánastofnun skal tilkynna neytanda skriflega og án endurgjalds um synjun á umsókn skv. 3. og 4. mgr. þar sem fram kemur ástæða synjunar nema slík birting upplýsinga gangi gegn markmiðum þjóðaröryggis, allsherjarreglu eða lögum um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Sé umsókn neytanda synjað skal lánastofnunin upplýsa hann um úrskurðar- og réttaráræði samkvæmt lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála.

Lánastofnun er óheimilt að skilyrða aðgengi að almennum greiðslureikningi við kaup á viðbótarþjónustu eða hlutabréfum í lánastofnuninni nema slíkt skilyrði eigi við um alla viðskiptavinum lánastofnunarinnar.

15. gr.

Eiginleikar almenns greiðslureiknings.

Almennur greiðslureikningur skal taka til eftirfarandi:

1. Þjónustu sem gerir kleift að stofna, reka og loka greiðslureikningi, a.m.k. í íslenskum krónum.
2. Þjónustu sem gerir kleift að ráðstafa fjármunum á greiðslureikning.
3. Þjónustu sem gerir neytanda kleift að taka út reiðufé af greiðslureikningi í lánastofnun eða í hraðbanka á eða utan opnunartíma lánastofnunar.
4. Framkvæmdar eftirfarandi greiðslna á Evrópska efnahagssvæðinu:
 - a. beingreiðslna,
 - b. greiðslna með greiðslukorti, þ.m.t. greiðslna á netinu,
 - c. millifærslna fjármuna, þ.m.t. reglulegra millifærslna í gegnum afgreiðslustaði eða netbanka lánastofnunar.

Lánastofnanir skulu bjóða þjónustu skv. 1. mgr. fyrir almenna greiðslureikninga að því marki að hún sé einnig í boði fyrir aðra greiðslureikninga.

Lánastofnun er óheimilt að takmarka fjölda þeirra aðgerða sem fram koma í 1. mgr.

Lánastofnun er óheimilt að innheimta gjöld umfram það sem sanngjarnt er vegna þjónustu skv. 1. mgr.

Lánastofnanir skulu tryggja að neytandi geti stýrt og haft frumkvæði að greiðslum af eigin reikningi á afgreiðslustöðum lánastofnunarinnar eða í netbanka, þar sem slíkt stendur til boða.

16. gr.

Gjöld tengd almennum greiðslureikningi.

Lánastofnun skal bjóða þjónustu skv. 15. gr. án endurgjalds eða á sanngjörnu verði.

Lánastofnun er heimilt að leggja sanngjarnt gjald á neytanda fyrir að fara ekki að skuld-bindingum sínum samkvæmt rammasamningi.

Við mat á því hvað telst sanngjarnt gjald skal taka mið af innlendu tekjustigi og meðaltalsgjöldum sem lánastofnanir taka fyrir þjónustu tengda greiðslureikningi.

17. gr.

Rammasamningar og uppsögn.

Rammasamningar sem veita aðgang að almennum greiðslureikningi skulu taka mið af lögum um greiðsluþjónustu nema annað sé tilgreint í þessari grein.

Lánastofnun er eingöngu heimilt að segja rammasamningi upp einhliða ef a.m.k. einu af eftirtöldum atriðum er fullnægt:

1. Neytandi notaði greiðslureikninginn í ólögðum tilgangi af ásettu ráði.
2. Engar greiðslur hafa átt sér stað á greiðslureikningnum síðastliðna 24 mánuði.
3. Upplýsingar sem neytandi veitti við stofnun greiðslureiknings voru rangar og réttar upplýsingar hefðu leitt til synjunar.
4. Neytandi er ekki lengur með lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu.
5. Neytandi hefur stofnað nýjan almennan greiðslureikning sem gerir honum kleift að nýta þjónustu skv. 1. mgr. 15. gr.

Segi lánastofnun upp samningi um almennan greiðslureikning af einni eða fleiri ástæðum skv. 2., 4. og 5. tölul. 2. mgr. skal hún upplýsa neytanda um ástæður og rök fyrir uppsögninni a.m.k. tveimur mánuðum áður en uppsögnin öðlast gildi, skriflega og án endurgjalds, nema

slík birting upplýsinga gangi gegn markmiðum um þjóðaröryggi og allsherjarreglu. Ef lánastofnun segir samningi upp í samræmi við 1. eða 3. tölul. 2. mgr. skal uppsögnin öðlast gildi án tafar.

Lánastofnun skal í tilkynningu um uppsögn rammisamnings upplýsa neytanda um leiðir til að kvarta yfir uppsögninni, rétt neytanda til að hafa samband við Fjármálaeftirlitið, úrskurðaraðila samkvæmt lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála og viðeigandi samskiptaupplýsingar þessara aðila.

V. KAFLI

Eftirlit, réttarræði og viðurlög.

18. gr.

Eftirlit.

Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með að farið sé að lögum þessum. Um eftirlitið fer samkvæmt ákvæðum laga þessara, laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi og laga um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Seðlabanki Íslands er lögbært yfirvald í skilningi tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB.

19. gr.

Úrskurðaraðili.

Neytandi getur skotið ágreiningi sínum gagnvart greiðsluþjónustuveitanda eða lánastofnun og tilnefndum fulltrúum þeirra, svo sem umboðsmönnum og útibúum, um réttindi og skyldur sem leiða af II.–IV. kafla til úrskurðaraðila samkvæmt lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála.

20. gr.

Úrbótakrafa vegna brots.

Komi í ljós að ákvæðum laga þessara er ekki fylgt skal Fjármálaeftirlitið krefjast þess að úr sé bætt innan hæfilegs frests.

21. gr.

Stjórnvaldssektir.

Fjármálaeftirlitið getur lagt stjórnvaldssektir á hvern þann sem brýtur gegn eftirtöldum ákvæðum laga þessara, reglugerðum og reglum settum á grundvelli þeirra:

1. 3. gr. um gjaldskrá og hugtakalista.
2. 4. gr. um gjaldyfirlit.
3. 5. gr. um upplýsingar fyrir neytendur.
4. 6. gr. um greiðslureikninga í pakka með annarri vöru eða þjónustu.
5. 7. og 8. gr. um skiptiþjónustu.
6. 9. gr. um opnun reikninga yfir landamæri.
7. 10. gr. um gjöld tengd skiptiþjónustu.
8. 11. gr. um fjárhagstjón neytanda.
9. 12. gr. um upplýsingar um skiptiþjónustu.
10. 13. gr. um bann við mismunun.
11. 14. gr. um rétt til aðgangs að almennum greiðslureikningi.
12. 15. gr. um eiginleika almenns greiðslureiknings.
13. 16. gr. um gjöld tengd almennum greiðslureikningi.

14. 17. gr. um rammasamninga og uppsögn.

Fjármálaeftirlitið getur jafnframt lagt stjórnvaldssektir á hvern þann sem brýtur gegn ákvörðun Fjármálaeftirlitsins sem tekin er á grundvelli laga þessara eða sátt sem gerð hefur verið milli Fjármálaeftirlitsins og aðila, sbr. 22. gr.

Sektir sem lagðar eru á aðila geta numið frá 100 þús. kr. til 20 millj. kr.

Við ákvörðun sekta samkvæmt ákvæði þessu skal m.a. tekið tillit til allra atvika sem máli skipta, þ.m.t.:

- a. alvarleika brots,
- b. hvað brotið hefur staðið yfir lengi,
- c. ábyrgðar hins brotlega,
- d. fjárhagsstöðu hins brotlega, sér í lagi með hliðsjón af heildarársveltu lögaðila,
- e. ávinnings af broti eða taps sem forðað er með broti,
- f. hvort brot hafi leitt til taps fyrir þriðja aðila,
- g. hvers konar mögulegra kerfislegra áhrifa brots,
- h. samstarfsvilja hins brotlega,
- i. fyrri brota og hvort um ítrekað brot er að ræða,
- j. ráðstafana sem hinn brotlegi grípur til til að koma í veg fyrir endurtekið brot.

Ákvarðanir um stjórnvaldssektir teknar af Fjármálaeftirlitinu eru aðfararhæfar. Sektir renna í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við innheimtuna. Séu stjórnvaldssektir ekki greiddar innan mánaðar frá ákvörðun Fjármálaeftirlitsins skal greiða dráttarvexti af fjárhæð sektar. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu.

Stjórnvaldssektum verður beitt óháð því hvort lögbrot eru framin af ásetningi eða gáleysi.

22. gr.

Sátt.

Hafi aðili gerst brotlegur við ákvæði laga þessara, reglna eða reglugerða sem settar eru á grundvelli þeirra, eða ákvarðanir Fjármálaeftirlitsins á grundvelli þeirra, er Fjármálaeftirlitinu heimilt að ljúka málinu með sátt með samþykki málsaðila, enda sé ekki um að ræða meiri háttar brot sem refsivíðurlög liggja við. Sátt er bindandi fyrir málsaðila þegar hann hefur samþykkt og staðfest efni hennar með undirskrift sinni.

Seðlabanki Íslands getur sett reglur um framkvæmd greinarinnar, svo sem um að ljúka málum með sátt.

23. gr.

Frestur til að leggja á stjórnsluviðurlög.

Heimild Fjármálaeftirlitsins til að leggja á stjórnsluviðurlög samkvæmt lögum þessum fellur niður þegar fimm ár eru liðin frá því að háttsemi lauk.

Frestur skv. 1. mgr. rofnar þegar Fjármálaeftirlitið tilkynnir aðila um rannsókn á meintu broti. Rof frests hefur réttaráhrif gagnvart öllum sem staðið hafa að brotinu.

24. gr.

Opinber birting stjórnsluviðurlaga.

Fjármálaeftirlitinu er heimilt að birta opinberlega upplýsingar um öll stjórnsluviðurlög sem beitt hefur verið vegna brots á ákvæðum laga þessara nema slík birting tefli fjármála-markaðnum í tvísýnu eða valdi viðkomandi aðila óþarflega miklum skaða.

25. gr.

Samstarf lögbærra yfirvalda á Evrópska efnahagssvæðinu.

Fjármálaeftirlitinu er heimilt að leita eftir aðstoð og samstarfi lögbærra yfirvalda annarra ríkja innan Evrópska efnahagssvæðisins ef nauðsynlegt er til þess að Fjármálaeftirlitinu sé unnt að sinna skyldum sínum við framkvæmd eftirlits á grundvelli laga þessara.

Fjármálaeftirlitið skal jafnframt eiga samstarf við lögbær yfirvöld og skiptast á upplýsingum við þau við framkvæmd þessara laga, sbr. lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi og lög um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Fjármálaeftirlitinu ber að afhenda upplýsingar og gögn án tafar til lögbærra yfirvalda annarra ríkja innan Evrópska efnahagssvæðisins sem nauðsynlegar eru fyrir þær stofnanir til að sinna skyldum sínum á grundvelli tilskipunar 2014/92/ESB.

Við upplýsingaskipti samkvæmt þessari grein er Fjármálaeftirlitinu heimilt að tilkynna öðrum lögbærum yfirvöldum, þegar samskiptin fara fram, að upplýsingarnar megu aðeins nýta í þeim tilgangi sem Seðlabankinn hafi samþykkt og að óheimilt sé að birta upplýsingarnar öðrum aðilum en lögbærum yfirvöldum, án beins samþykkis Fjármálaeftirlitsins.

Hafi Fjármálaeftirlitið móttengið upplýsingar frá öðru lögbæru yfirvaldi er því heimilt að birta þær öðrum lögbærum yfirvöldum. Fjármálaeftirlitinu er óheimilt að senda upplýsingarnar til annarra aðila nema með beinu samþykki hins lögbæra yfirvalds sem birti þær upphaflega og þá aðeins í þeim tilgangi sem það lögbæra yfirvald samþykkti, nema aðstæður gefi nægilegt tilefni til. Í því tilviki skal Fjármálaeftirlitið þegar í stað tilkynna slíkt til þess lögbæra yfirvalds sem upphaflega sendi upplýsingarnar.

Fjármálaeftirlitið getur því aðeins neitað að verða við beiðni lögbærs yfirvalds á Evrópska efnahagssvæðinu um samstarf við rannsókn eða eftirlitsstarfsemi eins og kveðið er á um í þessari grein að:

- a. slík rannsókn, sannprófun á staðnum, eftirlitsstarfsemi eða upplýsingaskipti geti haft neikvæð áhrif á fullveldi, öryggi eða allsherjarreglu,
- b. málsmeðferð sé hafin fyrir dómstólum vegna þeirra atvika sem beiðni lýtur að, eða
- c. dómur sé þegar fallinn vegna þeirra aðila og atvika sem beiðni lýtur að.

Fjármálaeftirlitinu ber að upplýsa viðkomandi lögbært yfirvald um ákvörðun sem tekin er á grundvelli 6. mgr. og rökstyðja hana.

26. gr.

Úrlausn ágreiningsmála á milli lögbærra yfirvalda á Evrópska efnahagssvæðinu.

Komi upp ágreiningur milli Fjármálaeftirlitsins og lögbærs yfirvalds í öðru ríki á Evrópska efnahagssvæðinu vegna ákvæða laga þessara sem varða samstarf eða samhæfingu lögbærra yfirvalda getur Fjármálaeftirlitið vísað málinu til Eftirlitsstofnunar EFTA eða Evrópsku bankaefirlitsstofnunarinnar, eftir því sem við á, til málsmeðferðar skv. 19. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1093/2010, sbr. 3. gr. laga um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði, nr. 24/2017. Úrlausn Eftirlitsstofnunar EFTA í slíku máli skal vera bindandi fyrir Fjármálaeftirlitið.

Vísi lögbært yfirvald annars ríkis á Evrópska efnahagssvæðinu ágreiningi við Fjármálaeftirlitið til Eftirlitsstofnunar EFTA, eða eftir atvikum til Evrópsku bankaefirlitsstofnunarinnar, vegna aðgerða Fjármálaeftirlitsins á grundvelli laga þessara skal úrlausn Eftirlitsstofnunar EFTA í slíku máli vera bindandi fyrir Fjármálaeftirlitið.

VI. KAFLI Gildistaka o.fl.

27. gr.

Innleiðing.

Lög þessi fela í sér innleiðingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB frá 23. júlí 2014 um samburð gjalda er varða greiðslureikninga, skipti á greiðslureikningum og aðgengi að almennum greiðslureikningum eins og hún var tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 171/2021 11. júní 2021.

28. gr.

Reglugerð.

Ráðherra skal setja reglugerð um starfsemi samburðarvefseturs þar sem hægt er að bera saman gjöld vegna greiðslureikninga hér á landi. Samburðarvefsetur skal gæta hlutleysis í hvernig leitarniðurstöður eru sýndar.

29. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2023.

30. gr.

Breyting á öðrum lögum.

Við gildistöku laga þessara verða eftirfarandi breytingar á lögum um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021:

1. Við 1. mgr. 14. gr. laganna bætist: Þjónustuveitandi sem tilkynnir starfsemi skv. 2. mgr. 38. gr. skal jafnframt tilgreindur í skránni.
2. Á eftir orðunum „eða gátu“ í 97. gr. laganna kemur: ekki.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Frumvarp þetta er samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu í samráði við nefnd skipaða af fjármála- og efnahagsráðherra 24. október 2015 sem í áttu sæti fulltrúar Seðlabanka Íslands og Fjármálaeftirlitsins fyrir sameiningu stofnananna, Neytendastofu og Samtök fjármálafyrirtækja. Hlé varð á störfum nefndarinnar árið 2016 en hún tók aftur til starfa árið 2021. Frumvarpið var áður flutt á 152. löggjafarþingi (417. mál) en náði ekki fram að ganga og er nú endurflutt að mestu óbreytt. Gildistökuákvæði frumvarpsins hefur verið breytt frá fyrri framlagningu og er nú gert ráð fyrir að lögin taki gildi 1. janúar 2023. Þá er lögð til minni háttar breyting á lögum um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021, í þá veru að skerpa á því hvaða aðilar skulu tilgreindir og aðgreindir í skrá yfir greiðslustofnanir.

2. Tilfni og nauðsyn lagasetningar.

Frumvarpið er innleiðing á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB frá 23. júlí 2014 um samburð gjalda vegna greiðslureikninga, skipti á greiðslureikningum og aðgengi að almennum greiðslureikningum (hér eftir jafnan nefnd tilskipunin). Tilfni þessarar lagasetningar á vettvangi Evrópusambandsins er að tryggja aðgengi allra að greiðslureikningi með grunneiginleikum en snurðalaus starfsemi innri markaðarins og þróun hagkerfisins er í auknum mæli háð greiðsluþjónustustarfsemi sem er aðgengileg öllum. Skortur á gagnsæi og

erfiðleikar við að gera samanburð á gjöldum, sem og erfiðleikar við að skipta um greiðslureikninga, gerir innri markaðinn á þessu sviði ekki fyllilega samþættan og stuðlar að lítilli samkeppni á milli greiðsluþjónustuveitenda.

Tilskipunin var tekin upp í EES-samninginn 11. júní 2021 með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 171/2021.

Samkvæmt EES-samningnum ber Íslandi að innleiða þær gerðir sem teknar eru upp í samninginn í íslenskan rétt. Með lögfestingu frumvarpsins verður tryggt að íslensk lög verði í samræmi við löggjöf á Evrópska efnahagssvæðinu um sama efni og að Ísland fullnægi skuldbindingum sínum samkvæmt EES-samningnum.

3. Meginefni frumvarpsins.

Lagt er til að ný heildarlög um greiðslureikninga sem eru innleiðing á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB verði sett. Tilskipunin kveður á um lágmarkssamræmingu og gefur aðildarríkjum nokkuð svigrúm við innleiðingu, svo sem að láta lögin gilda um fleiri tegundir innlánsreikninga en greiðslureikninga með grunneiginleika. Í frumvarpinu er lagt til að gildissvið tilskipunarinnar verði ekki útvíkkað við innleiðingu í íslenskan rétt og er það sú leið sem flest aðildarríki á Evrópska efnahagssvæðinu hafa farið.

Helstu efnisatriði frumvarpsins eru eftirfarandi.

3.1. Samanburður gjalda fyrir greiðslureikning.

Greiðsluþjónustuveitendur skulu láta neytendur fá gjaldskrá þar sem fram koma stöðluð hugtök yfir algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningi og tilsvarende gjöld fyrir hverja þjónustu sem greiðsluþjónustuveitandi býður. Jafnframt skulu greiðsluþjónustuveitendur, a.m.k. einu sinni á ári og án endurgjalds, láta neytanda í té yfirlit yfir öll gjöld sem stofnað hefur verið til á tímabilinu vegna greiðslureiknings, svokallað gjaldyfirlit. Í gjaldyfirliti skal nota samræmd hugtök yfir algengustu tegundir þjónustu sem Seðlabanki Íslands birtir lista yfir í reglum sínum. Til að gera neytendum kleift að meta á einum stað kostnað við mismunandi greiðslureikninga hér á landi verður komið á samanburðarvefsetri fyrir greiðslureikninga. Fyrirkomulag þess verður nánar útfært í reglugerð ráðherra.

3.2. Skipti á greiðslureikningum auðvelduð með skiptiþjónustu.

Greiðsluþjónustuveitendur skulu veita svokallaða skiptiþjónustu. Í henni felst að neytandi á rétt á aðstoð greiðsluþjónustuveitanda við að skipta um greiðslureikning. Í slíkum tilvikum skulu bæði greiðsluþjónustuveitandi sem neytandi er að færa greiðslureikning sinn frá og greiðsluþjónustuveitandi sem greiðslureikningur er að færast til aðstoða neytanda við skiptin eins og lýst er í frumvarpinu. Vilji neytandi opna greiðslureikning í öðru aðildarríki innan Evrópska efnahagssvæðisins ber greiðsluþjónustuveitanda hans hér á landi einnig að aðstoða neytanda, en þá fyrst og fremst með því að veita neytanda upplýsingar um gildandi reglulegar millifærslur fjármuna og beingreiðslur síðastliðna 13 mánuði, millifæra innstæðu og loka greiðslureikningi neytanda óski hann þess. Sú þjónusta er því ekki eins umfangsmikil og skiptiþjónustan. Gjöld þau sem greiðsluþjónustuveitanda er heimilt að taka vegna þessarar þjónustu skulu vera sanngjörn og í samræmi við raunverulegan kostnað greiðsluþjónustuveitanda.

3.3. Aðgengi allra neytenda að almennum greiðslureikningi tryggt.

Lánastofnanir skulu veita neytendum aðgengi að almennum greiðslureikningi og er þeim óheimilt að mismuna neytendum að því leyti. Í frumvarpinu er fjallað um eiginleika slíkra

reikninga og kveðið á um að lánastofnanir skuli bjóða þá þjónustu án endurgjalds eða á sanngjörnu verði.

Mikilvægt er að lánastofnanir tryggi að viðskiptavinir þeirra noti fjármálakerfið ekki í ólöglegum tilgangi, svo sem til svika, peningabættis eða fjármögnunar hryðjuverka, og eðlilegt að þess sé gætt þegar beiðni um opnun á greiðslureikningi berst. Lánastofnanir skulu þó ekki nota ákvæði laga þar um, t.d. um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, sem átyllu til að hafna neytendum sem þær telja síður álitlega viðskiptavinum með tilliti til fjárhagsstöðu þeirra.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Frumvarpið felur í sér innleiðingu á Evrópugerð og ekki er tilefni til að ætla að efni þess stangist á við stjórnarskrá eða alþjóðlega skuldbindingar.

5. Samráð.

Frumvarpið var samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu í samráði við nefnd sem var skipuð af fjármála- og efnahagsráðherra 21. október 2015 og fulltrúar Seðlabanka Íslands, Samtaka fjármálafyrirtækja og Neytendastofu sátu í.

Frumvarpið varðar fyrst og fremst réttindi neytenda og skyldur greiðsluþjónustuveitenda og lánastofnana.

Áform um lagasetningu voru birt í samráðsgátt stjórnvalda 1.–15. október 2021 (mál nr. S-186/2021) og barst ein umsögn frá Samtökum fjármálafyrirtækja.

Samtök fjármálafyrirtækja styðja í umsögn sinni innleiðingu tilskipunarinnar á Íslandi enda sé mikilvægt að íslensk fjármálafyrirtæki starfi eftir sambærilegri umgjörð og fjármálafyrirtæki í Evrópu. Samtök fjármálafyrirtækja nefndu einnig að mikilvægt væri að huga að samspili laganna við löggjöf um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Ráðuneytið telur að frumvarp til laga um greiðslureikninga og löggjöf um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka spili vel saman en réttur til aðgengis að almennum greiðslureikningi kemur ekki í veg fyrir að lánastofnun geti neitað um stofnun greiðslureiknings ef slík stofnun leiðir til brota á lögum um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Þá gerðu Samtök fjármálafyrirtækja athugasemd við hve stuttan tíma áformin gerðu ráð fyrir að liðu fram að gildistöku laganna. Framlagningu frumvarpsins var frestað fram í febrúar 2022 og lagt var til að lögin tækju gildi 1. maí 2022. Það hefur því verið tekið tillit til þeirrar athugasemdar.

Drög að frumvarpinu voru birt í samráðsgátt stjórnvalda 21. janúar 2022 (mál nr. S-14/2022). Frestur til umsagna var til 4. febrúar 2022 en engar umsagnir bárust.

Frumvarpið var lagt fram á 152. löggjafarþingi (417. mál) en náði ekki fram að ganga. Efnahags- og viðskiptanefnd kallaði eftir umsögnum við frumvarpið 10. mars 2022 og barst ein umsögn frá Samtökum fjármálafyrirtækja (SFF). Í umsögninni gerðu SFF athugasemd við fyrirhugaða gildistöku laganna og lögðu til að haghöfum yrði veittur rýmri frestur til undirbúnings. Með hliðsjón af því að frumvarpið er nú endurflutt er lagt til að lögin taki gildi 1. janúar 2023. SFF lögðu einnig áherslu á að samhliða lögfestingu frumvarps til laga um greiðslureikninga verði lögfest breyting á 18. tölul. 3. gr. laga nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, sem taka ætti á þeim vanda sem skapast getur þegar flóttamenn sem eru án gilda skilríkja hér á landi geta ekki sannað á sér deili. Til rökstuðnings fyrir tillögunni vísuðu SFF til eigin umsagnar við mál nr. 40/2022 í Samráðsgátt stjórnvalda. Með lögum nr. 62/2022 voru gerðar breytingar á lögum nr. 140/2018, m.a. til að bregðast við athugasemdum og tillögum SFF að viðbót við upptalningu 18. gr. laganna. Fjármála-

og efnahagsráðuneytið telur því að ekki sé tilefni til frekari viðbragða. Loks lögðu SFF til að nýjum tölulið yrði bætt við 2. mgr. 17. gr. frumvarpsins sem myndi heimila lánastofnunum að segja rammasamningi um almennan greiðslureikning upp einhliða ef „neytandi misnotar réttinn til aðgangs að almennum greiðslureikningi og brýtur gegn skilmálum rammasamnings eða skilmálum viðskipta sem vísa til rammasamnings.“ Vísuðu SFF til þess að umrætt viðbótar-tilvik byggði á ákvæðum laga nr. 114/2021, um greiðsluþjónustu, að því er varðar rammasamninga og skilmála slíkra samninga, og ákvæðum laga um viðskipti við lánastofnanir, m.a. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, og sérlaga um tiltekna fjármálaþjónustu, að því er varðar skilmála tiltekinna viðskipta. Í 2. mgr. 17. gr. frumvarpsins, sem endurspeglar 2. mgr. 19. gr. greiðslureikningatilskipunarinnar, eru tilgreind þau tilvik þar sem lánastofnunum er heimilt að segja einhliða upp rammasamningi um almennan greiðslureikning. Í 3. mgr. 19. gr. tilskipunarinnar er aðildarríkjum veitt heimild til að tilgreina afmörkuð og sértæk viðbótar-tilvik þar sem lánastofnun getur einhliða sagt upp rammasamningi um almennan greiðslureikning. Skulu slík tilvik byggjast á ákvæðum landslaga og miða að því að afstýra misnotkun neytenda á réttinum til aðgangs að almennum greiðslureikningi. Um þessa heimild segir í 47. lið formálsorða tilskipunarinnar að slíkt geti aðeins átt sér stað annars vegar þegar um alvarleg tilvik er að ræða, t.d. þegar neytendur hafa framið afbrot, á borð við alvarleg svik gagnvart lánastofnun, með það fyrir augum að koma í veg fyrir að slíkt afbrot endurtaki sig. Slík viðbótar-tilvik í landslögum ættu þó að vera afmörkuð, sértæk og byggjast á nákvæmlega tilgreindum ákvæðum landslaga. Eitt af meginmarkmiðum greiðslureikningatilskipunarinnar er að tryggja neytendum innan EES aðgengi að almennum greiðslureikningum, sbr. 16. gr. tilskipunarinnar. Öll frávik frá meginreglunni um aðgengi að greiðslureikningi ber að túlka þröngt. Með vísan til framangreinds verður ekki séð að misnotkun á skilmálum rammasamnings sé slíkt viðbótar-tilvik sem vísað er til í 3. mgr. 19. gr. tilskipunarinnar. Að mati ráðuneytisins vísar tillaga SFF því ekki til nægjanlega afmarkaðra og sértækra tilvika í skilningi 3. mgr. 19. gr. tilskipunarinnar. Einnig er óljóst til hvaða ákvæða í lögum er vísað, en samkvæmt tilskipuninni verða öll viðbótar-tilvik að byggjast á „nákvæmlega tilgreindum ákvæðum landslaga“

6. Mat á áhrifum.

Með lögfestingu frumvarpsins á að vera tryggt að allir sem dvelja löglega á Íslandi hafi aðgang að almennum greiðslureikningi. Þá verður neytendum auðveldað að skipta um greiðslureikning og aðgengi almennings að upplýsingum um gjalddöku vegna greiðslureikninga bætt, meðal annars með gjaldskrá, gjaldafirliti og samanburðarvefsetri um gjöld sem tengjast greiðslureikningum.

Átta lánastofnanir hér á landi taka á móti innlánnum eða öðrum endurgreiðanlegum fjármunum frá almenningi og veita lán fyrir eigin reikning og eru þær undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins. Ný lög munu fela í sér auknar kröfur til þeirra um að tryggja aðgengi að greiðslureikningum, gagnsæi gjalda fyrir neytendur og að koma á skiptiþjónustu fyrir neytendur. Ekki er talið að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist eða að frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni skerðist vegna laganna.

Ekki liggur fyrir hvort einhver kostnaður fellur á ríkissjóð vegna kröfu tilskipunarinnar um samanburðarvefsetur varðandi gjöld fyrir greiðslureikninga en í frumvarpinu er ráðherra falið að setja reglugerð til innleiðingar á því ákvæði. Að öðru leyti eru ekki fyrir séð fjárhagsáhrif á ríkissjóð.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í 1. gr., sem felur í sér innleiðingu á 1. gr. greiðslureikningatilskipunarinnar, er fjallað um gildissvið frumvarpsins.

Í 1. mgr. er kveðið á um að frumvarpið gildi um greiðsluþjónustuveitendur sem bjóða greiðslureikninga sem neytendur geta a.m.k. notað til að leggja fjármuni inn á, taka reiðufé út af og framkvæma greiðslur og taka við þeim, þ.m.t. millifæra fjármuni til og frá þriðja aðila. Greiðslureikningur þarf að uppfylla öll þrjú skilyrðin til að ákvæðið eigi við um hann. Þjóði greiðsluþjónustuveitandi t.d. eingöngu upp á greiðslureikning sem hægt er að leggja fjármuni inn á og taka reiðufé út af fellur slíkur reikningur utan gildissviðs laganna, verði frumvarpið samþykkt.

Akvæði 2. mgr. er innleiðing á 4. mgr. 1. gr. tilskipunarinnar en samkvæmt henni gildir IV. kafli frumvarpsins eingöngu um lánastofnanir, þ.m.t. erlendar lánastofnanir sem veita hér þjónustu í gegnum umboðsaðila eða með stofnun útibús. Af því leiðir að eingöngu lánastofnunum verður skylt að bjóða neytendum greiðslureikning.

Samkvæmt 5. mgr. 1. gr. tilskipunarinnar geta aðildarríki ákveðið að tilskipunin gildi ekki um aðilana sem um getur í 5. mgr. 2. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2013/36/ESB um aðgang að starfsemi lánastofnana og varfærnisefirlit með lánastofnunum og verðbréfafyrirtækjum, um breytingu á tilskipun 2002/87/EB og um niðurfellingu á tilskipunum 2006/48/EB og 2006/49/EB. Þar er um að ræða starfsemi verðbréfafyrirtækja að því marki sem hún fellur undir lög um markaði fyrir fjármálagerninga, Seðlabanka Íslands, pósthólfstofnanir, Bygðastofnun, Íbúðalánasjóð og Lánasjóð sveitarfélaga eins og greinin var aðlöguð í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 79/2019. Lagt er til að frumvarpið gildi ekki um þessa aðila enda bjóði þeir ekki upp á greiðslureikninga.

Samkvæmt lokamálslið 6. mgr. 1. gr. tilskipunarinnar geta aðildarríki kveðið á um að öll tilskipunin eða hluti hennar gildi um aðra greiðslureikninga en þá sem um getur í 4. mgr. 1. gr. tilskipunarinnar en sú leið er ekki lögð til í frumvarpinu.

Um 2. gr.

Í 2. gr., sem felur í sér innleiðingu á 2. gr. tilskipunarinnar, eru hugtök sem koma fyrir í frumvarpinu skýrð. Hugtökin eru almennt þekkt úr lögum á fjármálamarkaði, sérstaklega lögum um greiðsluþjónustu og lögum um neytendalán, en eftirfarandi hugtök eru nýmæli: *fráfarandi greiðsluþjónustuveitandi* í 4. tölul., *reglulegar millifærslur* (e. standing order) í 20. tölul., *skipti/skiptiþjónusta* í 21. tölul. og hugtakið *viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi* í 25. tölul. Þá er í 12. tölul. skilgreindur *hugtakalisti* sem er listi yfir stöðluð hugtök ásamt skýringum um algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningi sem birtur er með reglum Seðlabanka Íslands, sbr. 3. gr. frumvarpsins. Þetta er eina hugtakið í orðskýringunum þar sem ekki er um að ræða innleiðingu á ákvæðum tilskipunarinnar heldur hugtak sem notað er til skýringar á því hvernig tilskipunin er nánar útfærð í afleiddum gerðum um stöðluð hugtök sem eiga að auðvelda neytendum að taka ákvörðun varðandi greiðslureikning.

Um 3. gr.

Í 3. gr., sem felur í sér innleiðingu á 4. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um gjaldskrá og hugtakalista.

Í 5. mgr. er gengið út frá að Seðlabanki Íslands setji nánari reglur um hugtakalista og gjaldskrá og innleiði meðal annars framselda reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/32 frá 28. september 2017 um viðbætur við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB að

Því er varðar tæknilega eftirlitsstaðla um staðlaða hugtakanotkun Sambandsins yfir algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningum og framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/34 frá 28. september 2017 um tæknilega framkvæmdarstaðla að því er varðar staðlað framsetningarsnið fyrir gjaldskrána og sameiginlegt tákn þess samkvæmt tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB.

Um 4. gr.

Í 4. gr., sem felur í sér innleiðingu á 5. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um gjaldayfirlit sem greiðsluþjónustuveitandi skal láta neytanda í té án endurgjalds yfir öll gjöld sem stofnað hefur verið til með notkun greiðslureiknings.

Í 4. mgr. er lagt til að Seðlabanki Íslands setji nánari reglur um gjaldayfirlit. Gengið er út frá því að Seðlabankinn innleiði með reglunum meðal annars framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2018/33 frá 28. september 2017 um tæknilega framkvæmdarstaðla að því er varðar staðlað framsetningarform fyrir gjaldayfirlitið og sameiginlegt tákn þess samkvæmt tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/92/ESB.

Um 5. gr.

Í 5. gr., sem felur í sér innleiðingu á 6. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um upplýsingar fyrir neytendur. Greiðsluþjónustuveitendur skulu nota stöðluð hugtök úr hugtakalista sem birtur verður í reglum Seðlabanka Íslands í samningum, auglýsingum og öðru kynningarefni. Greiðsluþjónustuveitendum er þó heimilt að nota sérheiti (e. brand name) í gjaldskrá og gjaldayfirliti séu þau notuð sem viðbót við stöðluð hugtök.

Um 6. gr.

Í 6. gr., sem felur í sér innleiðingu á 8. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um greiðslureikning í pakka með annarri vöru eða þjónustu.

Um 7. gr.

Í 7. gr., sem felur í sér innleiðingu á 9. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um skyldu greiðsluþjónustuveitenda til að veita neytendum skiptiþjónustu. Markmið ákvæðisins er að tryggja að hver sá sem stofnar eða á greiðslureikning hér á landi geti auðveldlega skipt um greiðslureikning í sama gjaldmiðli og fært sig til annars greiðsluþjónustuveitanda sem starfar á Íslandi.

Um 8. gr.

Í greininni er lagt til að innleiða 10. gr. tilskipunarinnar. Viðtakandi greiðsluþjónustuveitandi skal veita skiptiþjónustu og gera neytanda kleift að auðkenna sérstaklega millifærslu fjármuna, reglulegar millifærslur fjármuna og umboð fyrir beingreiðslur sem á að skipta. Heimildin á einnig að gera neytenda kleift að tilgreina frá hvaða dagsetningu á að framkvæma reglulegar millifærslur fjármuna og beingreiðslur frá greiðslureikningnum sem þeir stofnuðu eða höfðu hjá viðtakandi greiðsluþjónustuveitanda.

Um 9. gr.

Í 9. gr., sem felur í sér innleiðingu á 11. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um hvernig neytendum skal auðveldað að opna reikninga yfir landamæri í öðru landi á Evrópska efnahagssvæðinu.

Í 1. mgr. er lögð sú skylda á greiðsluþjónustuveitanda, sem berst ósk frá neytanda um að opna greiðslureikning í öðru aðildarríki, að aðstoða neytandann með þeim hætti sem greinin mælir fyrir um án endurgjalds, þ.m.t. veita yfirlit yfir allar gildandi reglulegar millifærslur og

beingreiðslur næstliðna 13 mánuði. Þótt neytandi óski eftir þeirri aðstoð sem greinir í ákvæðinu getur hann einnig óskað eftir að halda reikningi sínum hjá greiðsluþjónustuveitanda.

2. mgr. þarfnast ekki skýringar.

Um 10. gr.

Í 10. gr., sem felur í sér innleiðingu á 12. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um gjöld tengd skiptiþjónustu.

Í 1. mgr. er lagt til að innleiða 4. mgr. 12. gr. tilskipunarinnar.

Í 2. mgr. er lagt til að innleiða 1. og 2. mgr. 12. gr. tilskipunarinnar.

Í 3. mgr. er lagt til að innleiða 3. mgr. 12. gr. tilskipunarinnar þar sem kveðið er á um að gjalddata vegna uppsagnar á greiðslureikningi skuli ákveðin, sbr. 57. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021, sem fjallar um uppsögn rammasamnings um greiðsluþjónustu.

Um 11. gr.

Í 11. gr., sem felur í sér innleiðingu á 13. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um fjárhagstjón neytenda. Ákvæðinu er ætlað að tryggja að neytendur verði ekki fyrir fjárhagstjóni ef greiðsluþjónustuveitandi uppfyllir ekki skyldur sínar er varða skiptiþjónustu. Neytendur ættu ekki að verða fyrir fjárhagstjóni á borð við kostnað og vexti vegna mistaka greiðsluþjónustuveitanda sem eiga þátt í skiptunum og ber þeim greiðsluþjónustuveitanda sem uppfyllti ekki skyldur sínar að bæta tjón viðkomandi án tafar. Einkum ættu neytendur ekki að verða fyrir neinu fjárhagstjóni með greiðslu viðbótargjalds, vaxta eða annars kostnaðar, sekta, viðurlaga eða öðrum fjárhagsskaða vegna tafar á framkvæmd greiðslu.

Um 12. gr.

Í 12. grein, sem felur í sér innleiðingu á 14. gr. tilskipunarinnar, er kveðið á um hvaða upplýsingar um skiptiþjónustu greiðsluþjónustuveitanda er skylt að veita neytanda.

Um 13. gr.

Í 13. gr., sem felur í sér innleiðingu á 15. gr. tilskipunarinnar, er kveðið á um að lánastofnum sé óheimilt að mismuna neytendum með lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu þegar þeir óska eftir að stofna og nota greiðslureikning.

Um 14. gr.

Í 14. gr., sem felur í sér innleiðingu á 16. gr. tilskipunarinnar, er kveðið á um rétt til aðgangs að almennum greiðslureikningi.

Í 1. mgr. er lagt til að innleiða 1. og 2. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 2. mgr. er lagt til að innleiða 3. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 3. mgr. er lagt til að innleiða 4. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 4. mgr. er lagt til að innleiða 1. málsl. 5. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 5. mgr. er lagt til að innleiða 2. málsl. 5. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 6. mgr. er lagt til að innleiða 7. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Í 7. mgr. er lagt til að innleiða 9. mgr. 16. gr. tilskipunarinnar.

Um 15. gr.

Í 15. gr., sem felur í sér innleiðingu á 17. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um eiginleika almenns greiðslureiknings.

Í 1. mgr. er lagt til að innleiða 1. málsl. 1. mgr. 17. gr. tilskipunarinnar.

Í 2. mgr. er lagt til að innleiða 2. másl. 1. mgr. 17. gr. tilskipunarinnar.

Í 3. mgr. er lagt til að innleiða 4. mgr. 17. gr. tilskipunarinnar.

Í 4. mgr. er lagt til að innleiða 5. mgr. 17. gr. tilskipunarinnar.

Í 5. mgr. er lagt til að innleiða 7. mgr. 17. gr. tilskipunarinnar.

Um 16. gr.

Í 16. gr., sem felur í sér innleiðingu á 18. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um gjöld tengd almennum greiðslureikningi.

Um 17. gr.

Í 17. gr., sem felur í sér innleiðingu á 19. gr. tilskipunarinnar, er fjallað um rammisamninga og uppsögn þeirra.

Um 18. gr.

Með greininni er lögð til innleiðing á 21. gr. tilskipunarinnar sem fjallar um lögbær yfirvöld. Samkvæmt henni ber aðildarríkjunum að tilnefna þau lögbæru landsyfirvöld sem hafa heimild til að tryggja beitingu og framkvæmd tilskipunarinnar í viðkomandi ríki. Með greininni er lagt til að Seðlabanki Íslands teljist lögbært yfirvald í skilningi tilskipunarinnar og að eftirliti með framkvæmd laganna, verði frumvarpið samþykkt, verði falið Fjármálaeftirliti bankans.

Um 19. gr.

Með greininni er lögð til innleiðing á 24. gr. tilskipunarinnar sem kveður á um að aðildarríki skulu sjá til þess að neytendur hafi aðgang að árangursríkri og skilvirkri málsmeðferð til lausnar deilumála utan dómstóla til að leysa deilumál varðandi réttindi og skyldur samkvæmt tilskipuninni. Málsmeðferðin til lausnar deilumála utan dómstóla og aðilarnir sem bjóða hana skulu uppfylla gæðakröfur tilskipunar 2013/11/ESB um lausn deilumála neytenda utan dómstóla sem innleidd var með lögum um úrskurðaraðila á sviði neytendamála.

Um 20. gr.

Í greininni er kveðið á um úrbótakröfu vegna brots. Ákvæðið er árétting á heimildum sem telja verður að Fjármálaeftirlitið hafi almennt í krafti eftirlitsskyldu sinnar gagnvart eftirlitsskyldum aðilum og er sambærilegt 1. mgr. 10. gr. laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, nr. 87/1998.

Um 21. gr.

Í greininni er lagt til að 1. mgr. 26. gr. tilskipunarinnar verði innleidd en í henni er kveðið á um að aðildarríki skuli mæla fyrir um viðurlög við brotum gegn innlendra löggjöf sem sett er til innleiðingar á tilskipuninni. Lagt er til að Fjármálaeftirlitinu verði gert heimilt að leggja á stjórnvaldssektir vegna brota samkvæmt ákvæðum frumvarpsins.

Ekki er sérstaklega fjallað um mörk stjórnvaldssekta í tilskipuninni en í frumvarpinu er lagt til að hámarksfjárhæð slíkra sekta nemi 20 millj. kr.

Lagt er til að gera megi aðför til fullnustu ákvörðunum Fjármálaeftirlitsins um stjórnvaldssektir, sbr. 6. tölul. 1. mgr. 1. gr. laga um aðför, nr. 90/1989, til að stuðla að því að þær hafi tilskilin áhrif. Um framkvæmd fullnustunnar fer samkvæmt lögum um aðför. Þá er lagt til að dráttarvextir leggjast á stjórnvaldssekt sem er ekki innt af hendi innan mánaðar frá því að tilkynnt er um hana til að knýja á um greiðslu. Ákvörðun Fjármálaeftirlitsins um stjórnvaldssekt

telst hafa verið tilkynnt þegar hún er komin til viðtakanda. Ekki er áskilið að sýnt sé fram á að hún sé komin til vitundar hans. Fjallað er nánar um dráttarvexti í III. kafla laga um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001.

Lögaðili telst því aðeins hafa brotið af sér að fyrirsvarsmaður hans, starfsmaður eða annar á hans vegum hafi framið brot í starfsemi lögaðilans þótt ekki verði endilega staðreynt hver þessara aðila hafi átt í hlut, sbr. 19. gr. c almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.

Um 22. gr.

Oft er unnt að greiða fyrir úrlausn mála og spara bæði Fjármálaeftirlitinu og málsaðila tíma og fé með því að ljúka máli með sátt fremur en með einhliða ákvörðun eftirlitsins um beitingu stjórnssýsluviðurlaga. Af þeim sökum er í ýmsum lögum á sviði fjármálamarkaðar mælt fyrir um heimild Fjármálaeftirlitsins til að ljúka málum með sátt við málsaðila. Í gildi eru reglur Seðlabanka Íslands um heimild Fjármálaeftirlitsins til að ljúka máli með sátt, nr. 326/2019.

Í sátt felst yfirleitt að málsaðili gengst við broti og upplýsir að fullu um það auk þess að greiða sekt, sem er þó lægri en ef Fjármálaeftirlitið hefði einhliða lagt á stjórnvaldssekt. Sátt getur einnig falið í sér annars konar úrræði, svo sem um viðeigandi úrbætur. Brjóti málsaðili gegn sátt getur Fjármálaeftirlitið fellt hana úr gildi og tekið mál til meðferðar á ný og þá eftir atvikum gert honum stjórnvaldssekt eða beitt öðrum ráðstöfunum.

Eðli máls samkvæmt getur Fjármálaeftirlitið ekki lokið málum með sátt sem refsiviðurlög liggja við.

Um 23. gr.

Í greininni er fjallað um frest Fjármálaeftirlitsins til að leggja á stjórnvaldssekt. Lagt er til að heimildin falli niður þegar fimm ár eru liðin frá því að háttsemi lauk til að knýja á um úrlausn mála.

Um 24. gr.

Í greininni er lagt til að 2. mgr. 26. gr. tilskipunarinnar verði innleidd en í henni er kveðið á um að aðildarríki skuli mæla fyrir um að lögbæru yfirvaldi skuli heimilt að birta opinberlega upplýsingar um viðurlög við brotum gegn innlendri löggjöf sem sett er til innleiðingar á tilskipuninni. Lagt er til að Fjármálaeftirlitinu verði heimilt að birta opinberlega upplýsingar um öll stjórnssýsluviðurlög vegna brota samkvæmt ákvæðum frumvarpsins nema slík birting tefli fjármálamarkaðnum í tvísýnu eða valdi viðkomandi aðila óþarflega miklum skaða.

Um 25. gr.

Í greininni er lagt til að 22. gr. tilskipunarinnar verði innleidd en í henni er kveðið á um að aðildarríki skuli starfa saman þegar nauðsyn ber til svo að þau geti uppfyllt skyldur sínar samkvæmt tilskipuninni. Í greininni er kveðið á um að skyldu Fjármálaeftirlitsins til að eiga samstarf við lögbær yfirvöld á Evrópska efnahagssvæðinu og skiptast á upplýsingum við þau um framkvæmd laganna í samræmi við lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi og lög um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði.

Um 26. gr.

Í greininni er lagt til að innleiða 23. gr. tilskipunarinnar sem fjallar um lausn deilumála á milli lögbærra yfirvalda á Evrópska efnahagssvæðinu.

Um 27. gr.

Ákvæðið þarfnast ekki skýringa.

Um 28. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að ráðherra verði gert skylt að setja reglugerð um starfsemi samanburðarvefseturs til innleiðingar á 7. gr. tilskipunarinnar en þar skal vera hægt er að bera saman gjöld vegna greiðslureikninga.

Mikilvægt er að upplýsingarnar á slíkum vefsetrum séu áreiðanlegar, gagnsæjar og óhlutdrægar, og að neytendum sé tilkynnt um tilvist slíkra vefsetra. Til að fá hlutlausar upplýsingar um gjöld sem farið er fram á og vexti í tengslum við greiðslureikninga ættu neytendur að geta notað samanburðarvefsetur aðgengileg almenningi sem eru rekstrarlega óháð greiðsluþjónustuveitendum sem þýðir að enginn greiðsluþjónustuveitandi ætti að fá hagstæðari meðferð en annar í leitarniðurstöðum. Tilskipunin gerir ráð fyrir að samanburðarvefsetur geti verið rekið af hálfu opinberra aðila eða einkaaðila. Rétt er að reglugerðin fjalli einnig um hversu oft samanburðarvefsetur skuli uppfæra upplýsingar sínar.

Um 29. gr.

Ákvæðið þarfnast ekki skýringa.

Um 30. gr.

Lagt er til að gerðar verði tvær breytingar á lögum um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.

Í fyrsta lagi er lagt til að gerð verði breyting á 14. gr. laganna þannig að tekin verði af öll tvímæli um að þjónusta sem tilkynnt er um skv. 2. mgr. 38. gr. laganna skuli vera aðgengileg í skrá skv. 14. gr, líkt og kveðið er á um í 4. og 5. mgr. 37. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2015/2366. Um er að ræða þjónustu með greiðslumiðla, með takmörkuð afnot, sem tilgreind er í 11. og 12. tölul. 2. gr. laganna og fellur utan gildissvið þeirra, en þar sem heildarfjárhæð greiðslna á næstliðnum 12 mánuðum er hærri en 1 milljón evra þarf þjónustuveitandi að senda Fjármálaeftirlitinu upplýsingar um þjónustuna skv. 2. mgr. 38. gr. Þá er skýrt að Fjármálaeftirlitið skuli upplýsa Evrópsku bankaeftirlitsstofnunina um þjónustuna skv. 3. mgr. 14. gr. laganna.

Í öðru lagi er lagt til að skerpt verði á orðalagi 1. gr. 97. gr. laganna til að taka af allan vafa um að bótaábyrgð gildi ekki þegar tjón má rekja til óeðlilegra og ófyrirsjáanlegra aðstæðna sem aðilar máls gátu ekki afstýrt þrátt fyrir tilraunir til þess.